

STANDARD 10

Dohoda o výkonu pěstounské péče

- a) Pověřená osoba má písemně zpracována vnitřní pravidla pro uzavírání, změnu a zrušení dohod o výkonu pěstounské péče, zejména kdo je oprávněn dohodu uzavřít, změnit nebo zrušit, jaké další náležitosti, kromě těch zákonem stanovených, dohoda obsahuje, jaké přílohy jsou spolu s dohodou předány klientovi. Při uzavírání, změně nebo zrušení dohody pověřená osoba postupuje tak, aby obsah a účel byl pro osoby z cílové skupiny srozumitelný.

SOS dětské vesničky, z.s. jako pověřená osoba dle zák. č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, umožňují pěstounům uzavírat Dohodu o výkonu pěstounské péče v souladu s výše uvedeným zákonem, jež typem odpovídá veřejnoprávní smlouvě. V záležitostech, které nejsou upraveny zákonem č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, se dohoda řídí správním řádem (část pátá, § 159 až § 170). Dohoda je základem pro to, aby pro každé dítě (rodinu) vznikl ve spolupráci naší organizace a pěstounské rodiny unikátní způsob zajištění podpory a potřebných služeb, který zohledňuje individuálně jedinečnost každého dítěte a stejně tak i potřeby každé pěstounské rodiny.

Uzavření dohody o výkonu pěstounské péče

Osoby podle § 47b uzavírají dohodu o výkonu pěstounské péče (pěstouni, osobně pečující poručníci, pěstouni na přechodnou dobu, předpěstounská nebo před-poručenská péče) s SOS dětskými vesničkami na doporučení příslušného orgánu sociálně-právní ochrany dětí. Pěstounská rodina může SOS dětské vesničky kontaktovat i sama.

Před uzavřením dohody si klíčový pracovník sjednává schůzku s rodinou, která probíhá v domácnosti pečující osoby/osoby v evidenci, příp. mohou být k tomuto kontaktu využity prostory SOS Přístav Praha. V úvodu tohoto setkání pracovník seznamuje zájemce o způsobu nakládání s osobními údaji a předává informaci o zpracování osobních údajů (viz příloha Standardu č. 13) a seznamuje druhou stranu s tím, co je uvedeno v Dohodě o výkonu pěstounské péče (prochází společně body dohody a konzultuje je). Dále informuje o tom, co může SOS DV Praha pěstounským rodinám nabídnout a zodpovídá dotazy. Každé rodině je ponechán vzor dohody bez vyplněných osobních údajů, aby měl každý možnost si dohodu samostatně projít a v případě zájmu mohl tento právní dokument prokonzultovat i s třetí nezainteresovanou osobou. Touto schůzkou dochází k oboustrannému předání

informací – SOS DV Praha získá informace o pěstounské rodině a ta je zároveň informována o činnosti a o podpoře, kterou může SOS DV Praha poskytnout.

Zprostředkovatelem uzavření Dohody o výkonu pěstounské péče s osobou pečující nebo osobou v evidenci je v rámci SOS DV pověřený klíčový pracovník rodiny. Dohodu podepisuje nejprve výkonná ředitelka SOS dětských vesniček. Dohoda o výkonu pěstounské péče je uzavřena a podepsána ve více originálních vyhotoveních. Vždy dva stejnopisy náleží SOS dětským vesničkám. Jeden stejnopis dohody se zakládá v Národní kanceláři pro účely využití státního příspěvku a pro odeslání kopie této dohody na příslušný OSPOD a druhý stejnopis dohody je součástí spisové dokumentace rodiny v SOS Přístav. Každá osoba pečující/osoba v evidenci obdrží po jednom stejnopise dohody.

Uzavření platné dohody je podmíněno předchozím souhlasem příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu má osoba pečující nebo osoba v evidenci trvalý pobyt. Po jeho vydání a následném podpisu dohody je nutno její opis doručit úřadu, který souhlas vydal.

Dohoda o výkonu pěstounské péče obsahuje tyto náležitosti:

- Označení účastníků dohody
- Úvodní ustanovení
- Předmět a účel dohody
- Doba trvání této dohody a její zánik
- Práva a povinnosti pověřené osoby
- Práva a povinnosti osoby pečující a osoby v evidenci
- Závěrečná ustanovení

Hlavním obsahem dohody o výkonu pěstounské péče je ujednání o způsobu naplňování práv a povinností osoby pečující či osoby v evidenci vyplývajících ze zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí. Prostřednictvím dohody smluvní strany řeší především záležitosti, u nichž vnímají potřebu oboustranné právní jistoty, tedy především systém vzájemné spolupráce. Uvedením v dohodě jsou veškerá ujednání závazná a smluvní strany jsou povinny je plnit.

Obsah dohody o výkonu pěstounské péče a navazujících dokumentů musí být v souladu s individuálním plánem ochrany dítěte, který zpracovává příslušný orgán sociálně-právní ochrany dítěte. Dohoda a celý průběh doprovázení musí z individuálního plánu vycházet a respektovat ho.

Dohodou o výkonu pěstounské péče se nelze vzdát nároků, které vyplývají ze zákona, na druhou stranu ale obě strany dohody mohou sjednat ujednání nad rámec práv a povinností vyplývajících ze zákona.

Změny dohody o výkonu pěstounské péče

Dohodu o výkonu pěstounské péče lze měnit a doplňovat pouze na základě písemné dohody obou smluvních stran. Změny dohody o výkonu pěstounské péče se řeší formou písemného dodatku k dohodě. Před uzavřením dodatků je nutno žádat o předchozí souhlas příslušný orgán sociálně-právní ochrany dětí. Vždy je třeba zvažovat, zda změna skutečnosti má dopad na smluvní ujednání – pokud ne, není třeba dohodu měnit.

Ukončení dohody o výkonu pěstounské péče

Dohoda mezi osobou pečující nebo osobou v evidenci s SOS DV Praha trvá po dobu, po níž trvá pěstounská péče. Ta končí pravomocným rozhodnutím soudu (nabytím právní moci takového rozhodnutí) nebo nabytím zletilosti či svéprávnosti svěřeného dítěte.

Dohodu je možno ukončit po vzájemné dohodě obou stran. V případě, že by k takové dohodě nedošlo, mohou SOS dětské vesničky využít postup dle § 167 správního řádu, podle něhož mohou podat návrh na zrušení veřejnoprávní smlouvy (dohody), pokud nastanou situace v tomto paragrafu uvedené. Pokud osoba pečující nebo osoba v evidenci tuto výzvu odmítne, je možné obrátit se na příslušný krajský úřad se žádostí o zrušení dohody.

Dohoda o výkonu pěstounské péče může též zaniknout výpovědí pěstouna (osoba pečující nebo osoba v evidenci nemusí uvést důvod vypovězení dohody) nebo výpovědí SOS DV Praha. V tomto případě lze dohodu vypovědět, pokud dojde k těmto zákonem daným důvodům:

- závažné nebo opakované porušování smluvních povinností,
- opakované maření sledování naplňování dohody o výkonu pěstounské péče,
- odmítnutí přijetí dítěte do pěstounské péče na přechodnou dobu bez vážných důvodů.

Po vypovězení dohody o výkonu pěstounské péče z důvodu porušení povinností pěstouna následuje vydání správního rozhodnutí, kterým příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností práva a povinnosti pěstouna upraví.

Výpověď dohody je nutno učinit písemně, přičemž doručením výpovědi druhé smluvní straně začíná běžet výpovědní lhůta – ta je zákonem stanovena na 30 dnů. Dohoda však neskončí dříve, dokud není uzavřena dohoda nová nebo nenabyde právní moci správní rozhodnutí, které dohodu o výkonu pěstounské péče nahrazuje.

Pokud se pěstoun a SOS DV Praha dohodly na ukončení smluvního vztahu dohodou, je nutno dbát na to, aby na ukončený smluvní vztah ihned navazovala nová dohoda o výkonu pěstounské péče, která bude předem odsouhlasená příslušným obecním úřadem obce s rozšířenou působností.

Dokud není uzavřena nová dohoda o výkonu pěstounské péče, jsou smluvní strany vázány dohodou předchozí, přestože ji vypověděly a výpovědní lhůta uplynula. Ten, kdo dohodu vypovídá, je povinen informovat o této skutečnosti příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností.

b) Pověřená osoba má písemně zpracována pravidla pro způsob hodnocení naplňování cílů uzavírané dohody o výkonu pěstounské péče.

Účelem Dohody o výkonu pěstounské péče je úprava podrobností ohledně výkonu práv a povinností smluvních stran při péči o svěřené děti (dítě). V Dohodě o výkonu pěstounské péče jsou rozpracována práva a povinnosti při výkonu pěstounské péče pověřené osoby a osoby pečující. Dodržování práv a povinností vyplývajících z dohody ústně hodnotí klíčový pracovník s osobou pečující současně s hodnocením Individuálního vzdělávacího plánu, které probíhá vždy jednou za rok.

Současně informujeme o naplňování cílů dohody příslušný orgán sociálně právní ochrany dětí formou písemné zprávy odesílané jednou za 6 měsíců. Klíčový pracovník je povinen sledovat naplňování Dohody o výkonu pěstounské péče a minimálně jednou za dva měsíce je v osobním styku s osobou pečující/osobou v evidenci a s dětmi svěřenými do její péče.

Hodnocení naplňování dohody o výkonu pěstounské péče

Klíčový pracovník pravidelně monitoruje, zdali jsou cíle dohody o výkonu pěstounské péče naplňovány a s osobami pečujícími/osobami v evidenci průběh pěstounské péče hodnotí a dává zpětnou vazbu. Průběžné hodnocení se odvíjí od jednotlivých bodů dohody a také od vypracovaných individuálních plánů vzdělávání pěstounů a individuálního plánu ochrany dítěte. Klíčový pracovník na každém setkání hovoří s pěstouny a dětmi o jejich stávající životní situaci, dotazuje se na úspěchy a neúspěchy z minulých období. Následně výsledky porovnává s body, které se obě strany na základě sepsání Dohody o výkonu pěstounské péče zavázaly dodržovat. V případě, že se v některých oblastech dohoda opakovaně nedodržuje, upozorňuje na to osoby pečující/osoby v evidenci a hledají společně řešení, jak zjednat nápravu.

V případě, že osoby pečující/osoby v evidenci nejsou spokojeny s dodržováním dohody ze strany doprovázející organizace, mohou se stížností na výkonnou ředitelku, která je povinna ji řešit, následně pak na příslušný OSPOD, který vydal s uzavřením dohody souhlas.

c) Pověřená osoba plánuje společně s dítětem, osobou pečující nebo osobou v evidenci, rodinou dítěte, příslušným orgánem sociálně-právní ochrany průběh pobytu dítěte v pěstounské péči.

Základem tohoto procesu je vyhodnocování realizované orgánem sociálně-právní ochrany a individuální plán ochrany dítěte vypracovaný orgánem sociálně-právní ochrany.

Každá osoba pečující/osoba v evidenci, která uzavřela Dohodu o výkonu pěstounské péče, má přiřazeného klíčového pracovníka, který společně s dítětem a osobou pečující/osobou v evidenci plánuje průběh pobytu dítěte v pěstounské péči.

Při plánování průběhu pobytu dítěte v pěstounské péči se vychází z Individuálního plánu ochrany dítěte, který vypracovává příslušný orgán sociálně-právní ochrany dětí a následně poskytuje klíčovému pracovníkovi SOS DV Praha a osobě pečující/osobě v evidenci. Z tohoto Individuálního plánu ochrany dítěte (IPOD) vychází klíčový pracovník a osoba pečující/osoba v evidenci při dalším plánování práce s rodinou. Postupným naplňováním dohodnutých dílčích cílů se dostáváme k dosažení dlouhodobých cílů, jakými jsou emoční stabilita, sociální dovednosti, vybudování profese, bydlení, zaměstnání a příjem, které vedou k samostatnosti a nezávislosti dítěte po ukončení pěstounské péče.

d) Pověřená osoba má pro osoby pečující a osoby v evidenci, se kterými má uzavřenu dohodu o výkonu pěstounské péče, vypracovaný následný vzdělávací plán zaměřený na rozvoj kompetencí osoby pečující nebo osoby v evidenci a na zvyšování kvality výkonu pěstounské péče.

Podpisem Dohody o výkonu pěstounské péče se osoba pečující nebo osoba v evidenci zavazuje, že si bude zvyšovat odborné znalosti a dovednosti v oblasti výchovy a péče o děti v rozsahu nejméně 24 hodin v období 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců. Za účelem naplnění tohoto závazku klíčový pracovník vypracovává Individuální plán vzdělávání na následujících 12 kalendářních měsíců, který je podepsán osobou pečující nebo osobou v evidenci a klíčovým pracovníkem (viz příloha Individuální plán vzdělávání). Po skončení období, na které je individuální plán vzdělávání vypracován, se vždy do konce měsíce následujícího po ukončení jednoho roku stejným způsobem vytváří Individuální plán vzdělávání na další období.

Zvyšování znalostí a dovedností osoby pečující a osoby v evidenci je zaměřeno na:

- a) získávání nových informací a schopností v oblasti péče o dítě,
- b) získávání znalostí a dovedností při péči o specifické skupiny dětí, zejména dětí jiného etnika, dětí se zdravotním postižením, sourozeneckých skupin, dětí, které zažily týrání, zneužívání či zanedbávání,
- c) poskytování péče při změnách spojených se vzděláváním nebo vývojovými fázemi dítěte,

- d) zvládání krizových situací,
- e) návrat dítěte do původní rodiny a přechod do náhradní rodiny,
- f) přípravu dítěte na osamostatňování se související se zletilostí a odchodem z náhradní péče, s ohledem na věk dítěte a jeho vývojové a sociální potřeby.

Součástí Individuálního plánu vzdělávání je evidence toho, jakých vzdělávacích akcí se osoba pečující/osoba v evidenci účastnila a kolik hodin má již v rámci plánu splněno.

SOS DV Praha navrhuje pěstounům vhodnou skladbu vzdělávacích kurzů v podobě besed, seminářů, workshopů a různých školení. Osoba pečující/osoba v evidenci má však možnost účastnit se vzdělávacího programu dle vlastního výběru i v jiné organizaci. Pokud tuto edukaci SOS DV Praha uzná za účelnou, je následně započítána do Individuálního plánu vzdělávání a proplacena. O nadcházejících vzdělávacích akcích, které pořádá SOS DV Praha, příp. o akcích, které pořádá jiná organizace, jsou pěstouni pravidelně informováni při osobním setkání s klíčovým pracovníkem nebo prostřednictvím zasílání emailů od příslušného pracovníka. Osoba pečující/osoba v evidenci má rovněž možnost využít formy samostudia, kterou poté vykazuje způsobem, který určí klíčový pracovník.

Při každém vzdělávání organizovaném v SOS DV Praha přítomní pěstouni podepisují prezenční listinu, která potvrzuje jejich účast na vzdělávání.

Přílohy

Dohoda o výkonu pěstounské péče dlouhodobá

Dohoda o výkonu pěstounské péče pro osoby v evidenci

Individuální plán vzdělávání

Zpracovala:	Mgr. Kateřina Šlesingerová
Aktualizovali:	Mgr. Adéla Ticová, Martin Triebenekl, DiS.
Schválila:	Mgr. Jindra Šalátová
První vypracování:	1. 8. 2018
Aktualizace:	21. 8.2019, 26.3.2020